

Prețulu

pentru Sibiu pe 1 anu intregu 7 fl., pe 6 luni 3 fl. 50 cr., dusu la casa cu 1 fl. mai multu pe anu; — trimisu cu post'a in laintrulu monarchiei pe 1 anu intregu 8 fl., pe 6 luni 4 fl. — In strainatate pe 1 anu 10 fl. séu 22 franci, pe 6 luni 5 fl. séu 11 franci. — Numeri singuratici se dau câte cu 10 cr.

OBSERVATORIULU

Diariu politicu, national-economicu si literariu.

Anulu VI.

Ori-ce inserate,

se platescu pe serie séu linia, cu litere merunte garmondu, la prim'a publicare câte 7 cr., la a dou'a si a trei'a câte 6 cr. v. a. si preste aceea 30 cr. de timbru la tesaurulu publicu.

Prenumeratiunile se potu face in modulu celu mai usioru prin assemnatiunile postei statului, adressate de a dreptulu la Redactiunea Diariului

„Observatoriulu“ in Sibiu.

Nr. 90.

— Sibiu, Sambata 12/24 Novembre. —

1883.

Caletoria principelui imperialu germanu la Madrid.

Una din calitatile eminente si distinctivite ale marelui cancelarului principe de Bismark, in cariera sa diplomatica a fostu si este aceea, de a surprinde lumea cu actiuni mari la care nu se asteptá. Nu odata amu fostu martori cu totii la fapte implinite de cea mai mare si grava importantia politica, pe care principele cancelarului le au lasatu, cá urme nesterse ale activitatii sale si pe care istoria le a inregistratu pe paginile sale cele mai prospete.

Daca tóte faptele sale au fostu si sunt bune sau nu, daca ele tóte fara deosebire merita a fi imitate sau reprobate, acésta mai multu sau mai puçinu este o cestiune de apretiaré, care va suferi inca multe, mari si infocate discussiuni, chiaru si dupa mórtea sa. Necontestabilu insa remane, cá din rivalii contimporani ai principelui de Bismark, nici-unulu n'a fostu pâna acuma asia de fericitu pe terenulu politice externe si nici-unulu nu a castigatu rezultate atátu de stralucite cá densulu.

O noua proba a genialelor sale combinatiuni diplomatice, ne ofere principele de Bismark in momentele acestea, prin caletoria ce a intreprinsu principele imperialu germanu la Madrid, in acestu anotimpu inaintatu.

Scimu cu totii, cá cu ocaziunea vizitei ce a facutu regele Alfonso alu Spaniei la curtea imperiala din Berlin, asistandu totuodata la manevrele cele mari de tótna ale armatei germane tînute la Potsdam, imperatulu Wilhelm a onoratu pe inaltulu seu óspre intre altele si cu conferirea unui regimentu de ulani. Acestu faptu usitatu intre capetele incoronate, intre alte impregiurari de abea i s'ar fi datu atentiunea, ce se acórda de ordinaru unei efemere varietati de di. Fiindu insa regele Alfonso, regele unei poporu de gente latina, acésta fapta de curtenire a facutu o impressiune fórte nesiempatica si iritatóre asupra poporatiunei sioviniste din Paris si asia s'a intemplat, cá regele Alfonso voidu a'si face visit'a sa si presiedintelu republicei franceze, sosindu in gara la Paris, a fostu primitu in fluere si strigate de batjocura de cátra poporatiunea franceza si chiaru insultatu in modu fórte gravu. Este prea adeveratu, cá gubernulu

republicanu cu presiedintele Jules Grévy in frunte, care n'au fostu in stare a impiedecá regretabilele demonstratiuni intemperate, s'au grabitu a da cea mai completa satisfactiune regelui insultatu si ai cere scuse, desaprobandu in modulu celu mai lealu purtarea nedemna a celoru ce au inscenatu si au executatu demonstratiunea indreptata contra persónei regelui, ce venise cá óspe in capital'a republicei franceze.

Ori-cátu de perfecta a fostu insa satisfactiunea data regelui insultatu, ea totusi nu a fostu satisfactóre si pentru principele de Bismark, pentru care demonstratiunile din Paris contra regelui Spaniei, care cu puçine zile mai inainte fusese óspele bine primitu si distinsu alu imperatului Wilhelm, nu putea fi decátu unu incidentu fórte binevenitu, de a da o lectiune aspra francesiloru infierbentati de frigurile anti-prussiane. Precum demonstratiunile si insultele la care a fostu espusu regele Spaniei la sosirea sa in Paris, au fostu indreptate directu la persón'a sa, dara indirectu au lovit in Berlin, asia si principele de Bismark indemnandu pe viitorulu imperatu alu Germaniei a intórce la Madrid visit'a facuta de regele Alfonso la Berlin, isbeste puternicu in Paris si pedepseste aspru pe republicanii francesi pentru neomenósa demonstratiune anti-prussiana cu care au voitu ei se lovésca in Berlin, insultandu pe regele Spaniei.

Astadi tóta lumea isi are privirile indreptate spre capital'a Spaniei, unde principele imperialu germanu, care a plecatu cu mare suita din Berlin, este primitu cu tóte onorarile cuvenite unui domnitoru si serbatoritu prin ovatiuni si festivitati grandioése.

Multi si-au batutu capulu si mii de articole de diare s'au scrisu pentru de a afla, daca principele de Bismark, prin visit'a ce o face principele imperialu germanu la Madrid, pe lângá satisfactiunea ce o da regelui Alfonso pentru insultele franceze, nu urmareste si alte scopuri politice mai reale. Organele oficióse germane néga acésta, dar in acelasu timpu aducu scirea, cá se facu incercari serioése, cá regatulu Spaniei se fia ridicatu la rangulu de mare putere européna si cá nu preste multu, reprezentantii diplomatici ai Germaniei si ai Spaniei

reciproc, voru fi inaintati la rangulu de ambasadori de prima ordine. Daca aceste sciri se voru adeveri, atunci este evidentu, cá prin aceste mijlóce, principele de Bismark si-au ajunsu scopulu de a angaja si pe Spani'a pe lângá aliantia germano-austriaca, in tocmai precum o a facutu cu Itali'a si cu Romani'a. Prin acésta, izolarea Franciei ar deveni perfecta si principele de Bismark si-ar putea indreptá tóta atentiunea sa asupra Rusiei, fara de a se mai teme de o aliantia franceso-rusésca, care in casu de conflictu cu una din aceste doué puteri, l'ar constrengé se'si impartia fortiele sale armate si spre fruntariile ostice si spre cela vestice.

Aveamu deci dreptate a dice la inceputulu acestui articulu, cá principelui de Bismark i place a surprinde lumea cu actiuni mari la care nu se asteptá. Ne remane a mai adaoge spre incheiare, cá mai totdeauna actiunile cancelarului germanu pe terenulu politice externe, sunt pe cátu de fine pe atátu si de corectu executate din punctu de vedere alu rafinementulu diplomaticu. Ce ar da si ce ar trebui se dea Austro-Ungari'a, se póta avea numai diece ani unu cancelarulu de o talia numai de jumetate cá alui Bismark, éra nu cancelari cá Beust si Andrassy, cari au lucratu totu numai pentru regele Prussiei, cum dice proverbulu francesu? Ea trebuie se se multiamésca cá mai are si barbati de statu cum este si bunulu Kálnoky, pentru-cá de altucum aru trebui se'si céra ministrii de externe imprumutu dela Berlin de exemplu pe Herbert Bismark fiulu cancelarului. Camilu.

Revista politica.

Sibiu, 23 Novembre 1883 st. n.

Celu mai importantu evenimentu politicu de prezentu este, caletoria principelui imperialu germanu la Madrid, despre care vorbesce si primulu nostru articulu din numerulu de astadi. Pâna in momentele din urma érá nesiguru, daca principele imperialu germanu va debarcá la Barcelon'a, de unde sosisera rapórte nefavorabile despre tînut'a considerabilei colonii franceze ce se afla in acelu portu maritimu, sau la Valencia. Debarcarea s'a facutu la Valencia, dupa o primire din cele mai stralucite si calduróse

Foisiór'a „Observatoriului“.

Despre langóre-Typhus.

(Urmare si fine).

Regulele de precautiune si tractamentulu medicalu.

Sciindu-se caus'a din care provine langórea, sunt a se luá regulele cele mai stricté pentru delaturarea aceleia. Tóte fontanile, isvórele si conductele de apa cari contínu materii de animale putrificate, sunt a se astupa si a se opri din folosintia publica.

Gropile de gunoici aflatóre cu deosebire in ogradile (curtile, bateturile) multoru economi dela sate, se fia curatite inea in timpulu de érna, inainte de a intra dilele ploioése si calduróse.

Aborturile cu escrementu de ale morbosiloru de typhus trebuescu desinfectate cu solutiune de carboli ori cu de feru sulfuricu. cu chloru, ori cu varu nestinsu. Vasele de nópte intrebuintiate la bolnavi se fia spalate cu lesia ori cu apa fierbinte si dupa aceea desinfectate totu cu solutiune de acidu phenicu.

Bolnavii separati se fia asediati in localitate curata si recorósa, cu temperatura de 15—16° R.

Asternutulu de fenu móle si mirositoriu, proviedutu cu albituri curate si adeseori schimbate este mai corespunditoriu decátu celu cu pene. Déca langórea abdominala a luat dimensiune cá epidem'a de case este consultu cá pruncii sanatosi se fia espedati in alte localitati, pentru-cá dupa cum am amintitu, acestia sunt mai susceptibili fácia de acésta calitate a morbului.

Neputendu-se implini acésta conditiune, este recomandabilu cá persónele din casele cu epidemia se intrebuintiedie de beutu numai apa fierta si se incungire a se folosi de amblatórele suspicioése. De esista vreo bóle care in privintia tractamentulu pretinde o procedura simpla, cu totu dreptulu se póte afirmá, cá langórea abdominala este aceea, care si fara intrevinerea si intrebuintiarea medicamentelor se póte

purcede in celu mai simplu modu. O asemenea tractare simpla, aplicabile si din partea laiciloru mai destepti póte avé o reusita destulu de favoritóre, abstragendu dela casurile cele grave si complicate, cu atátu mai virtosu, pentru-cá si asia nu posedemu remediulu siguru in contra acestui morbu.

Deci lasandu la o parte bigotismulu, negliginti'a, descantaturile si alte superstitiuni sisteme cari rapescu atátea fiintie bolnave din mass'a poporului simplu, purcede in conformu tractamentulu aci amintitu, asigurandu-ve cá cu acesta pe multe persóne ve-ti scapá din gur'a mortii. Voiti! probati! si ve-ti vedea.

Dela inceputulu morbului pâna candu temperatur'a corpului se afla in urcare, tóta atentiunea se fia ficata asupra fabricitarii. Pentru domolirea acesteia se receru urmatórele regule. Bolnavii asediati in localitate corespunditóre, totu la 3 óre se fia nutriti cu lapte dulce, cu supá dulce séu acrita cu succu de alamae. cu fertura de cararabe, de celera si alte verdetiurei bune de mancatu, in totu patrariulu de óra se 'li se dea apa curata cátu de rece, déca póte inca si cu ghiatia.

In restimpu de trei óre se se aplice termometrulu in foss'a subsórei, cá se avemu scire positiva despre crescerea séu scaderea temperaturi.

Pe capu, pe peptu si pe fóle (burta) se punu cataplasme reci, cari totu la 1/2 óra trebuescu schimbate si repetate.

Candu termometrulu Celsius arata caldura de 40—42° sunt de folosu si aplicariile bailoru de apa rece dela 20—23° inpreunate cu tusiu si mai rece pe capu. Baile amintite in timpu de 1/4 óra aducu scadere de temperatura dela 1—4°.*)

*) Unu termometru Celsius de 100 graduri, sau Reamur de 80° nu e vreunu lucru mare, pretiu de 2—3 fl. v. a.; ar potea se'lu aiba in fiacare comuna macaru parochulu, chiaru si spre a se orientá singuru, si daca preotii au familii, cu atátu este mai necesariu unu termometru pentru multime de casuri, in tóte anotimpurile si mai alesu in casuri de bóle. Red.

La poporeni simpli si saraci cari nu dispunu preste vase de bai este de ajunsu si numai spalarea corpului cu apa rece, ori invelirea bolnavului intr'unu lepedeu udatu cu asemenea apa macaru de câte 3 pâna 4 óri pe di.

Ap'a mestecata cu ocetu de vinu inca este buna pentru spalarea séu frotarea bolnaviloru.

Aplicarea continua a cataplasmeloru reci inpreunate cu vreo câteva bai sunt destulu de puternice pentru a domoli caldur'a si decurgerea morbului.

De si procedur'a cá atare, aplicata cu tóta rigórea atátu fáci'a de bolnavi cátu si fáci'a de persónele ingrigitóre devine neplacuta, totusi ea este fórte recomandabila, pentru-cá prin acésta se delatura cele mai critice simptome cá totu atátea urmari ale caldurei prea mare, cari tóte laolalta formédia semnele principale ale febrei tiphoide, d. e. in espressionea fisionomica nu se observa stupiditate, nu obvine tremur'éla de musculatura, bolnavii nu facu incercari de fugitu s. a. din contra ei se arata mai vigorosi, cugeta mai usioru si mai claru, potu siedé si stá in picioére, se punu in baie singuri si fiindu mai limpedi in consciinti'a loru sunt in stare a dá séma despre tóte intemplerile din jurulu loru.

Pentru a incungiura de timpuriu possibila hiperemia si inflamarea hypostatica a plumaniloru, apoi desvoltarea raneloru de cubite este consultu a schimba din candu in candu positi'a de culcatu a bolnaviloru, asiendiundu'i de pe o lature pe alta.

Asternutulu se fia cátu se póte de netedu si albiturile fara tivituri dungóse. Observandu-se rosiatia pe pelea siolduriloru, se potu aplicá si perinutie rotunde pe ferma cununei si góle la midiolocu, cá asia partile amintite se fia scutite de apasarea continua a corpului.

Aratandu-se scadere in temperatura, dupa-ce au disparutu si confusiunea spirituale morbosiloru priviti cá reconvalescenti se 'li se dea si vinu rosu mestecatu cu apa câte 3 linguritie la di, celu de Bud'a este mai corespunditoriu, cantitatea vinului se póte inmultu cu timpu si a se da si curatu.

ce a avutu inaltulu caletoru, din partea gubernului si a poporatiunei italiene in portulu dela Genua.

In cele mai multe state europene deschidinduse sessiunile parlamentare s'au inceputu si campania de partide, era in Austri'a aceea a nationalitatiloru. In 20 Octobre gubernulu ungurescu, spre mare surprindere a publicului, a datu in desbaterea dietei proiectulu de lege pentru casatoria civila intre crestini si israeliti. Cu puține zile inainte de acésta, foile oficióse din Budapest'a afirmau, că gubernulu din considerari mai inalte, s'au abatutu dela idea, a da in discussiunea dietei inca in acésta sessiune, amintitulu proiectu de lege. Ce motive ilu voru fi indemnatu cá se revina dela acésta, noi nu o potemu sci. Probabilu inasa este, că prin acestu proiectu de lege, care va fi primitu de maioritaea gubernamentalá a dietei, cabinetulu dlui C. Tisza voieste a da lunei o noua proba a sincerului seu liberalismu ce ilu insufletieste si a o face se uite degredatórele scene de netolerantia si superstitiune religiósá, pe care le au descoperitu celebrulu processu dela Tisza-Eszlar, precum si agitatiunile anti-semitice a unoru siarlatani politici de calibrulu lui Juliu Verhovay si consorti. In modulu acesta gubernulu ungurescu voiesce a repará prestigiulu camu terfelitu alu numelui si alu justitiei unguresci si a castiga unu nou titlu, pentru missiunea providentiala a poporului ungurescu, de a duce civilizatiunea cea adeverata la popórale barbare si ignorante ale Orientului.

Noi credemu inasa, cá votulu decisivu pentru de a aduce acelu proiectu de lege pe més'a dietei, va fi fostu acela alu ministrului de finantie, care vedienduse in fačia casseloru statului sleite, amenintiatu de unu deficitu preliminaru la 32 milióne, va fi crediutu, cá prin acelu proiectu de lege va putea mai usioru intretinea bunele dispositiuni ale banchieriloru jidovesti, la alu caroru patriotismu tradusu in moneta sunatóre, va trebui se apeledie cátu mai curendu. Sciutu este, cá miclele daruri de complesantia intretinu amicitiiile cele mari si cu atátu mai virtosu cele interessate.

Pentru de a paralisa veninulu opositiunei si alu antisemitiloru, diarele care in partea loru cea mai mare sunt redigate de jidovi si subventionate din fonduri si pungi jidovesci, isi dau tóta silintia a face pe poporulu ungurescu se crédia, cá prin proiectulu de lege pentru casatoria civila intre crestini si jidani, magiarisarea elementulu jidovescu va face unu pasu giganticu inainte, pentru-cá este mai multu cá siguru, cá acelu jidanu care va luá de sočia o unгурóica, va deveni in scurtu timpu unu ungru si unu patriotu din cei mai infocati si mai devotati. Cá copii nascuti din o astu-feliu de casatoria micsta voru fi eo ipso ungru neosi, acésta dicu foile jidovesci, este mai presusu de ori-ce in-

Tratarea cu medicamente este diferita; unii sustinu cá casurile de langóre ivite prin infectarea canalului digestivu pretindu a se cura la inceputu prin vre-o câteva dose de calomel, unu preparatu de mercuriu, care possede influentia antiflogistica si purgativa. Se presupune cá acésta metoda abortiva ar domoli multu decurgerea bólei.

Dupa ce remediulu siguru in contra langórei nu esista, nu remane alta decâtu pe lángra acceptarea regulelor higienice mai susu amintite, mai multu se ne folosimu de cur'a simptomática.

Precum multi dintre medici, asia si eu cá unulu care am avutu a face cu class'a mai lipsita a poporului, in privint'a tratamentulu cu medicamente am trebuitu se fiu cu privire si la starea materiala a indiviziloru: pentru aceea mi-am alesu o procedura dintre cele mai simple, inse indestulatóre.

Cá medicina antifebrila in prim'a septemana am intrebuintiatu acidu phosphoricu câte 2-4 grame pe 250 grame apa si cu syrop de smeura.

Déca bolnavii au patimutu de incuietura (obstructia) in locu de medicamentele purgative am ordonatú numai cristile cu oleu de lemnu eventualu si cu saratura.

In contra diarhei decoctu de salepu cu acide minerale este destulu de potrivit.

In a dou'a septemana, câte odata si mai curendu avendu in vedere temperatur'a urcata am datu Natriu salycilicu in pulvere ori in solutiune câte 2 páná 6 grame pe di. Sumu de parere, cá noulu preparatu de salycila nu de multu usitatu la acestu morbu, are o actiune insemnata in contra temperatur'e si fiindu fára gustu neplacutu, este usioru de luatú si de mistuitu, fára de a avé ceva urmari sau simptome neplacute precum are d. e.: chinin'a, care au fostu si este cá remediulu reconoscutu pentru domolirea febrei prea mare. Natriu de salycila prescisu in infusiune de ipecacuana au avutu bunu efectu atátu in contra tusei catarhale cátu si in contra diarhei.

In stadiulu de dissolvare din a treia septemana a morbului sunt a se mantiné celea mai stricte regule dietetice, pentru-cá o mica escedere in mancaru e destula cá se aduca cu sine o recidiva destulu de periclitatóre pentru bolnavulu déjà privitu cá reconvalescentu.

Vinulu vechiu, mancarile nutritóre si usióre de mistuitu in cantitate micá si mai adeseori repetite nu sunt stricatióse.

doiala. Pentru cei ce cunosc temperatur'a excessiva la care au ajunsu frigiditate de magiarisare ale totoror stratelor sociale din Ungari'a, va fi usioru de intiesu, cá argumente cá cele espuse mai susu, nu voru remanea fára efectulu doritu si asteptatu.

Suntemu departe de a fi netoleranti fačia cu cei de alta confessiune, dara in casulu acesta suntemu de parere, cá prin legitimarea conubiului intre crestini si jidani, prin proiectulu de lege ce se afla de presentu in desbaterea dietei din Budapesta, coruptiunei si destrabalarei moravuriloru in Ungari'a i se deschide o cale si mai larga si mai bine asternuta, decâtu páná acuma. Nu confessiunea jidovulu este elementulu corupatoru si infectatoru; ci calitatile rassei semitice si traditiunile ei seculare; nu cele 10 porunci ale lui Moise si nici Talmudulu a facutu din rass'a semita unu elementu destructivu pentru tóte celelalte rasse conlocuitoare si unu pericolu, ce este reconoscutu cá eminentu páná si de capetele cele mai liberale si luminate ale celoru mai inaintate si mai puternice popóra, ci coruptiunea sistematica si seculara a consciintei sale. Nu elementulu magiaru va fi deci partea castigatóre, dupa ce conubiulu intre crestini si jidani va fi legitimatu, ci jidanii care i va corupe sangele si meduv'a óseloru.

In primulu seu Bucuresci 7/19 Brumarelu, diariulu „Romanulu“ pledésá cu multa caldura si cu argumente cátu se póte de puternice si convingetóre, pentru infintiarea unei societati romane de navigatiune pe Dunare si cere in modu peremptoriu cá parlamentulu romanu se votodie cátu mai in graba proiectulu de lege privitoru la acésta intreprindere salutara: „Votarea acestei legi si constituirea societatii,“ incheie numitulu diariu remarcabilulu seu articolu, „este inarmarea Romaniei pentru pace, prin comerciu.“

Discursulu politicu alu deputatulu Anast. Stolojanu.

D. Anastasie Stolojanu: Dloru deputati, in regulamentele parlamenteloru altoru tieri sunt doe mijlóce de a comunica cu gubernulu asupra afaceriloru publice. Ori-ce deputatu are dreptulu de a face intrebari; gubernulu raspunde si in urma, daca deputatulu nu este multumitu cu respunsulu gubernului, sau din punctulu de vedere alu faptelor, sau din punctulu de vedere alu opiniiloru, atunci acelu deputatu se intielege cu colegii sei de aceeași opiniune, cu deputatii partitulu din care elu face parte, si schimba intrebarea in interpelare; cá-ci cine dice interpelare, dice desvoltare, spune cuvintele sale, parerile sale, si atunci si gubernulu da o mai mare desvoltare respunsulu seu; atunci remane cá tier'a se judece intre opiniunile grupulu interpelatorulu si ale gubernulu.

La decaderea timpuria a puteriloru fizice sunt indicate escitante, d. e.: arnica, valeriana, serpentaria, camforu s. a.

Bolnaviloru nelinistiti si acelora cari facu incercari de fugitu, li se póte da si câte o dosa mica de opium. De altumintrea eu din parte-mi nu sunt prea aplecatu a folosi opiatele, din cauza cá ele mai multu contribue la hyperem'ia crerului si la slabirea puteriloru fizice, decâtu la delaturarea simptomelor nelinistitóre.

Reconvalescentii debilitati in urm'a suferintelor patologice, se tratédia si cu medicamente intaritóre si roborante, d. e. cu decoctu de scórtia peruviana, cu chinina, cu feru carbonicu zaharatu e. c. f.

Ranele decubite, inflamatiunile simple ori purulente ale ghinduriloru si ale inchiatoriloru, in privint'a manipularii sunt a se vindeca dupa regulele chirurgice.

Tóte complicatiile febriloru siphoides pretindu o procedura curativa, referitóre la specialitatea loru.

In fine, trebue se aruncu unu mare dispretiu asupra acelor, cari si in presente urmarescu o metoda de cura mai multu stricatiósa decâtu folositóre la acestu morbu, o metoda care consta din aplicarea medicamentelor vomitóre (emeticum) si acelor drastice-purgative inpreunate inca si cu slóbsire de sange. Iubitorii acestei proceduri terorisatóre sustinu acea parere naiva si sarcastica, cá prin vomitórii, prin purgántii drastice si prin slóbsirea sangelui sunt in stare de a alunga cu siguritate totu reulu din organismulu omului. A curá cu vomitóre si cu purgántii unu morbu la care cu deosebire canalulu digestivu este iritatu si espusu schimbatoru patologice; a slabosi sangele care in urma febricitareí mare si continue si asia suferu considerabila perdere in partile lui esentiali si nutritive, dovedesce o mare nepricepere si absurditate.

In functiunea mea cá medicu am avutu ocaziune a me convinge in persóna despre funestele rezultate devenite din o asemenea metoda escercitata de cátra unu atarete iubitoriu.

Bocna-vechia, in Novembre 1883.

Simeonu Stoica,
medicu cercuale.

La noi regulamentul este cu totulu altu-feliu; unu deputatu care voiesce se'si face datoria de a cere deslusiri gubernului asupra lucrurilor de interessu publicu, nu are alta cale de cátu calea interpelareí; din pricina acésta mai totudeauna candu unu deputatu voiesce se'si face acésta datorie, necunoscendu dinainte respunsulu gubernului, e silitu se'si spuna vederile lui, fára se scie daca gubernulu le impartasiesce, si prin urmare nu e in positiune se se consulte cu colegii sei ce atitudine se ia in fačia respunsulu ministrului. In aceeași positiune me afu si eu astadi.

Prin urmare dela inceputu facu o reserva; responsabilitatea opiniiloru si ideiloru ce voiu desvoltá, declaru cá imi apartine mie cu desaversire si cá nu sunt organulu nici alu maioritatii, nici alu veru unui grupu din acésta camera.

Pe risiculu meu dar voiu se spunu ideile mele si remane cá dvóstra pe urma se faceti ce veti gasi cá este de cuviintia, dupa ce veti audi si gubernulu. Candu amu anuntiatu interpelarea, de afara din camera mi s'a facutu o obiectiune: cá ar fi insulta interpelarea ce facu, pentru-cá ar trebui se ne multumimu cu respunsulu care s'a datu in alta parte.

Dloru, reconoscu legitima autoritate si incredere de care se bucura ministrulu afaceriloru straine din Vien'a inaintea parlamentulu tieri sale; inasa pentru mine, credu eu, cá este datoru se se esplice si gubernulu nostru, cá-ci noua numai elu trebue si póte se ne inspire incredere.

Afara de acésta dar, daca ceea ce a spusu comitele Kalnoky merita óre-care observatiune din partea nóstra, cum sunt acelea pe care le a si facutu diariulu „Romanulu,“ cu multa dreptate, in revist'a dela 24 si 25 Octobre, cum asi fi pututu eu cá deputatu se le spunu?

Unui diaristu i e lesne; ia condeifulu si isi asterne in diaru intempinarea sa. Unu deputatu inasa nu póte cere cuventulu cá se isi face observatiunile sale, asupra declaratiuniloru unui ministru strainu care nu e responsabilu de disele sale inaintea parlamentulu nostru.

De aceea m'amu crediutu in dreptu se nu me multumescu pe acele declaratiuni si se dau gubernului ocaziune se spuna si elu cuventulu seu asupra impregiariloru cari facu obiectulu interpelareí mele.

Mai este si unu altu cuventu care m'a indemnatu se facu acésta interpelare in cestiunea orientala, care preocupa pe Europ'a intréga astadi; vedeti, cá tóta lumea ia positiune: unii militara, altii politica; era in alte tieri ómeni de o mare valóre politica si sociale prin discursuri cauta se destepte spiritulu publicu si se dea directiune spre orientu a ideiloru si aspiratiuniloru némului loru. Astu-feliu amu veditu pe unulu din ministrii cei mai eminenti ai Austro-Ungarei, pe dn. Kallay cá a gasitu de cuviintia se mérga in academia ungrésca si acolo, desbracandu-se de caracterulu seu oficialu, se spuna némului seu: „noi ungru avemu o missiune de implinitu in orientu se fimu conducetorii culturei occidentale in peninsul'a balcanica.“ Nu voiu se discu tu daca póte fi folositóre si ungriloru acésta directie noua ce voiesce a se da aspiratiuniloru loru, nici daca inlocuirea Turciloru cu Ungurii in orientu ar fi cea mai nemerita solutiune a dificultatiloru balcanice. Voiescu numai, amintindu acestu discursu, se me intemeidiu pe exemplulu seu cá se ve aducu aminte, cá si noi Romanii avemu o missiune de indeplinitu in acestu orientu atátu de ravnitu, si cá noi din acestu parlamentu avemu datoria nu numai de a provoca explicatiuni din partea gubernului, dar si de a da o directiune spiritulu publicu in aceste cestiuni.

Press'a in adeveru si-a facutu datori'a a trata cestiunile la ordinea dílei. Nu eu ii voiu contestá partea ei de inriurire asupra opiniunei publice, dar nimenea nu are dreptulu se spuna mai cu competintia ce cugeta tíera de cátu dvóstra.

In tierile unde partitele sunt bine constituite, fia-care are organulu seu. In jurulu fia-carui diaru se afla cá sfatuitori sau inspiratori, frantasii fia-carui grupu politicu.

Candu tóte organele politice dintr'o tíera se intalnescu cu aceleasi vederi asupra unei situatiuni, este o mare probabilitate cá acea parere e opiniunea tieri intregi.

Dicu, dloru, probabilitate, fiindu-cá nu totudeauna este asia, pe lángra ómenii cari facu politica activa, este gramad'a mare a indiferentiloru, cari nu se ocupa multu de politica, cari inca daca sunt nemultumiti, parasescu randurile partitulu dela putere spre a implea cadrele acelu partitu care se afla in opositiune.

E tocmai specialitatea jurnalului „Times“ din Angli'a, ceea ce ii si da autoritatea de care se bucura, se caute a ghici care este curentul de opiniuni ce domnesce in stratele adanci ale elementelor populare ce nu sunt grupate in cadrele partitelor existente, de cãtu pe timpul marginitu cãtu guvernulu prin faptele sale corespunde la asteptãrile si instinctele adanci ale masselor.

La noi sunt organe de publicitate care reprezinta opiniunile unor partite seriöse; dar candu vedi chiaru pe acele organe cã intr'o di spunu una in alta di alta, si in cele din urma declara intr'unu chipu solemn, cã nici-o opiniune nici cealalta nu e a partitului, cã-ci partitulu isi reserva parerea, sunt in dreptu a afirma, cã nu acolo trebuia se cautamu daca voimu se scimu ce cugeta acãsta tiãra. Prin urmare, ne incumba noue datorã cã se spunemu parerea tiei in acãsta cestiune. Cã se afirmu acãsta, nu amu trebuintã se invocã in favórea nóstra presumpsiunea constitutionalã, cã suntemu expressiunea tiei cã unii ce suntemu reprezentatii ei oficiali. Sciu cã la noi e obiceiulu cã cei cãdiuti in alegeri, se nu recunósca legitimitatea succesului adversarilor lor din luptele electorale. E mai comodu se acudi pe altulu, pe guvernulu de ingerintie, de cãtu se marturisesce cã ai cãdiutu, fiindu-cã nu ai inspiratu incredere alegatorilor, sau fiindu-cã aveai alte opiniuni de cãtu ale acestora.

Dar chiaru daca ne vomu pune in punctulu vedere ale celor cari sustinu cã nu deputatii de astadi sunt reprezentanti de legitimi ai acestei tiei, totusi dvóstra sunteti tiãra; cã-ci ceea ce dice acãgiulu juridicu in materia civile: Coacta voluntas, sed voluntas, cu acelasi temei se póte invocã acestu principiu in dreptulu constitutional.

Daca lasu tóte aceste consideratiuni juridice de o parte, care ve da dreptulu se sustineti susu si tare cã ce voiti dvóstra, tiãra voiesce, sunt si alte imprejurari care ve punu in positiune mai bine de cãtu ori-ce altu organu, se fiti informati despre ideile, aspiratiunile, in fine despre vointia acestei tiei. Mai toti trãiti in mijloculu alegatorilor cari v'au trimisu aici. Relatiuni dilnice de totu felulu ve punu in contactu cu densii, nu aveti, de cãtu se ascultati cã se sciti care e spiritulu publicu.

(Va urmã.)

Expositiunea de electricitate dela Vien'a.

(Urmare.)

Localulu expositiunei, unica pãna astadi in tóta lumea, contribue intr'unu gradu fórtã mare la succesulu ei. Partea centralã a edificiului formã rotundã a cunoscutã dela expositiunea universalã din anulu 1873, cu o suprafaã de 12,900 metri patrati; la acãsta se adaoga cele patru transepte, asiedate, cãtre cele patru puncturi cardinale, cu o suprafaã de 3,750 metri patrati avendu galerii despre apusu nordu si resaritu, cu o suprafaã de 6,750 metri patrati; si doue curti intercalate intre galerii si rotundã cu 6,600 metri patrati, in totalu o suprafaã de 30,000 de metri patrati. Dimensiunile in inaltime sunt si mai imposante; la inaltime de 24 metri se afla ãntãia galerie a rotunde, in giurulu careia sunt dispuse veri-o 100 lampi cu arcu voltaicu de o putere luminósa fia-care de peste 1,000 luminari normale, la inaltime de 48 metri se afla a dou'a galeria, mai mica de cãtu ãntãia si a aci atarna 30 lampi cu arcu, fia-care de o putere luminósa de veri-o 3,000 luminari normale; la inaltime de 66 metri se afla a trei'a galerie cu 10 lampi de o putere luminósa si mai mare. Totulu formãia unu spatiu inchisu de veri-o 400,000 metri cubici. La luminatulu acestu spatiu imensu servescu nu numai lampile mentionate, cari se afla la inaltime colossale, dar inca o multime de lampi cu arcu, atarnate mai jos distribuite in tóte partile localulu, si de o putere luminósa dela 800 pãna la 2000 luminari. La acestea trebuie se adaogamu inca mai multe lampi americane si alte distribuite afara, la portale, de asupra invelitórei, mai multe din ele avendu o putere luminósa de cãte 10,700 luminari; o lampa Piett-Krizik din Pilsen, pusa de asupra turnulu celui mai inaltu alu edificiului, cu o putere de 30,000 de luminari, si in fine o lampa gigantica in galeria machinelor, sectiunea germanã, constructiunea Schuckert din Nürnberg, de o putere de 150,000 luminari. Aceste din urma doua lampi nu au fostu puse de cãtu in ultimele dile ale lui Septembrie. Apó vinu miile de lampi de incandescentia cu o putere luminósa de 10 pãna la 30 luminari fia-care. Numerulu totalu alu lampilor cu arcu voltaicu se socotesce cã de 400 cu o putere luminósa de veri-o 560,000 luminari. Numerulu lampilor de incandescentia in activitate se urca peste 4000, cu o putere de aprópe 100,000 luminari. Astu-feiu avemu in totalu o lumina de peste 650,000 luminari, sau de 800,000 luminari tinendu sãma si de cele doue lampi gigantice, cari nu functionãia continuu.

Diferiti constructori si diferite companii au contribuit cu machine electrice si lampi cu arcu seu de incandescentia, dintre cari cele mai insemnate firme sunt cele urmatóre:

Brückner, Ross si consortium (Vien'a) cu 35 lampi cu arcu, dela 1,200 pãna 4,000 luminari, cu o putere luminósa totalã de aprópe 70,000 luminari. Masinele electrice ale acestei firme sunt in numeru de 14, miscate cu o putere de 126 cai.

Egger, Hremenezky si comp. (Vien'a): 21 lampi cu arcu, dela 1,000 la 3,000 luminari, una de 10,000 luminari; 260 lampi de incandescentia, din cari 12 de o putere luminósa de cãte 150 luminari. Pentru aceste lampi lucrãia 20 dinamomachine, miscate cu motori de gazu si de aburu de 120 cai.

Siemens si Halske (Berlin): 9 lampi cu arcu si 100 lampi de incandescentia, cu o lumina totalã de 24,000 luminari.

Piette si Krizik (Pilsen): 20 lampi cu arcu de o putere luminósa de peste 120,000 luminari, produsa cu 6 dinamomachine, miscate cu unu motoru cu aburi de 60 cai.

Ganz si comp. (Pest'a): 30 lampi cu arcu, 1,500 lampi de incandescentia, cu o lumina de peste 60,000 luminari. Trei dinamomachine si trei machine cu curenti alternativi, din cari una de demensiuni colossale, miscate cu o putere de 250 cai, dau lumina acestor lampi.

Schuckert (Nürnberg): 12 lampi cu arcu, 270 de incandescentia, cu o lumina totalã de 45,000 luminari; o dinamomachine cu o putere de 70 cai alimentãia aceste diferite lampi. La aceste lampi se adaoga si lamp'a gigantica de 15,000 luminari instalata acum la urma.

Bürgin (Elveti'a): 10 lampi cu arcu, 32 lampi de incandescentia, 3 dinamomachine cu putere motora de 16 cai si o lumina totalã de 12,000 luminari.

United States Electric Lighting Company (New-York): 22 lampi cu arcu, 200 de incandescentia, in totalu cu o lumina de 36,000 luminari, pentru acãsta lucrãia 6 dinamomachine cu 60 cai.

Société électrique Edison (Paris): 500 lampi de incandescentia cu o lumina totalã de 8,000 luminari trei dinamomachine de constructiune specialã (sistema Edison) cu o putere de 70 cai.

International Electric company (Vien'a si Londr'a): 80 lampi cu arcu, 520 de incandescentia, cu o lumina totalã de 170,000 luminari. Pentru acãsta lucrãia 11 dinamomachine, sistema Brush, miscate de unu singuru motoru cu vapori de putere de 240 cai.

Cance, société Gramme, société Anonyme brevet Gérard, tóte din Paris, si alte multe firme, completãia restulu iluminãrii.

Puterea totalã necesarã atãtu pentru luminatu cãtu si pentru transmissiunea puterei la distantia, este procuratã de 52 machine cu aburu de o putere totalã de 1,500 cai, si 11 motori cu gazu de peste 120 cai.

Pe lãnga lampile si machinele mentionate mai susu, se afla espuse inca si o multime de alte lampi si machine in neactivitate, cele mai multe fiindu expuse de Siemens si Halske (Berlin), Schuckert (Nürnberg), Société Gramme (Paris), international Electric company (London) etc.

Lumin'a nu este singura aplicatiune a electricitatiei care figurãia la expositiune. Telegraf'iã si telefoni'a sunt reprezentate cu o abondentia si o perfectiune mare. Aplicatiuni militare, la drumuri de feru, la medicina, etc., atragu asemenea atentiunea visitorului care se interesãia de acele cestiuni.

(Va urmã.)

Procesu verbalu

alu comitetului asociatiunei transilvane pentru literatur'a romana si cultur'a poporului romanu, luatu in sedinti'a ordinara dela 15 Oct. st. n. 1883.

Presiedinte: Jacobu Bologa vice-presiedinte. Membri presenti: D. baronu Ursu, P. Dunca, P. Cosma, B. P. Harsianu, Joanu Popescu, C. Stezariu, G. Baritiu, E. Brote.

Secretariu: Dr. D. P. Barcianu.

(Urmare si fine.)

130. Directiunea despartimentulu I Brasiovu presentã cu dtto 20/8 Augustu a. c. processulu verbale alu sedintiei subcomitetulu de dtto 31 Juliu, din care se vede:

a) Cã s'a dispusu a se comnicã in scrisu dlui Diamandi Manole cã presiedinte alu comitetulu ad hoc conclusulu comitetulu centralu cu privire la afacerea mormentulu lui Andreiu Muresianu.

b) Cu privire la scól'a de tiesutu ce se intentionãia a se infintia in Satulungu, se arata, cã in conformitate cu conclusulu comitetulu centralu de sub Nr. 144/1882 intrãga afacerea impreuna cu actele referitóre se transpunu particularilor din Sacele, cari au contribuitu pentru intemeierea fondulu acelei scóle cu indrumarea cã se constitue o societate anume pentru a continuã cu succesu lucrarile incepute in acãsta directiune.

c) Dlu B. Baiulescu propune a se cere dela adunarea generalã instituirea a 2 premii, cari se ofere in fiacare despartimentu si in fiacare anu aceluia care in primãvãr'a sãu vãr'a respectiva a lucratu mai bine pamenturile sale, si aceluia care posedie celea mai frumóse vite crescute si ingrigite la cas'a sa.

Metodulu de conferire se se stabilãca de adunarea generalã a asociatiunei sau de comitetu. Afara de aceea se se dea cultivatorilor buni diplome de recunoscintia si se li se publice numele in organulu asociatiunei si in celelalte foi din patrie. (Nr. exh. 277/1883).

Aceasi directiune prin adress'a sa de dtto 23 Augustu a. c. trimite protocolulu sedintiei a

11-a a subcomitetulu, raportulu anulu presentatu adunãrei generale a despartimentulu si processulu verbalu luat in acãsta adunare tinuta la Brasiovu in 7 Augustu a. c.

Din acestea se vede:

a) Cã ajutóre in carti pentru scóle si in bani pentru meseriasi nu s'au potutu distribui, lipsindu midiulócele.

b) Cã s'a dispusu infintia de agenture comunale in fiacare comuna a despartimentulu.

c) Se arata, cã in decursulu anulu s'au incassatu taxe de membrii fundatori si ordinari, restante si curente, si taxe de membrii ajutatori conformu listei acuse in sum'a de 422 fl. 71 cr. Din acestia s'au spesafu pentru trebuintiele despartimentulu 44 fl. 66 cr. remanendu cã restulu se se trimita comitetulu centralu, era pentru trebuintiele subcomitetulu pro 1883/4 se retinu 56 fl. 05 cr.

d) Cã in loculu dlui J. Popu, care cã judecatoru la judecatori'a de 2-a instantia din M.-Osiorheiu a parasitu Brasiovulu, s'a alesu membru in comitetu dlui A. Onaciu.

e) Cã cu privire in scól'a de tiesutu ce se intentionãia a se infintia in Satulungu, conformu indrumãrei comitetulu centralu afacerea s'a incredintiãtu particularilor din Sacele spre a se constitui in unu comitetu ad hoc.

f) Cã cu privire la propunerile membrulu Baiulescu s'a concludatu in adunarea generalã a despartimentulu a se recerca comitetulu centralu pentru a o luã in considerare.

g) Cã facerea preliminarulu de budgetu pro 1883/4 se increde comitetulu despartimentulu.

h) Cã adunarea generalã viitóre se va tinã in Resnovu. (Nr. exh. 278/1883).

— Spre sciintia cu aceea, cã banii trimisi in sum'a de 383 fl. s'au primitu la cass'a asociatiunei, era cãtu pentru premiile propuse de dlui B. Baiulescu, comitetulu la timpul seu si dupa midiulócele disponibile va dispune cele trebuintiose.

Proiectulu de budgetu subcomitetulu va avea a'lu presentã comitetulu centralu spre aprobare conformu §. 18 si 20 din regulamentu, era in privinti'a sumelor ce se potu folosi pentru trebuintiele despartimentulu, e a se observã strictu dispositiunile §. 37 alu regulamentulu.

131. Directiunea gimnasiulu romanu din Nasaudu, presenta cuitantiele si atestatele scolare de pe semestrulu II an. scol. 1882/3 cu succesu bunu alu stipendistiloru Emilu Popescu si Joanu Bersanu, amendoi de presentu elevi in a VIII-a classã gimnasialã. (Nr. exh. 282/1883).

— Spre sciintia cu aceea, cã stipendiile se lasa in folosirea amintitorulu studentu si pe an. scol. 1883/4, era atestatele se se trimita.

132. Dlu Georgiu Popescu (Selagianu) invetiãtoriu in comun'a Fijil'a judetulu Tulcea, Romani'a, presenta pentru bibliotec'a asociatiunei unu exemplariu din „Siese ani din literatur'a romana“. lucrari edate de dsa. Totuodata ofera asociatiunei spre editare unu „Cursu de istori'a literaturii romane“ elaboratu de densulu, si cere a-i se trimit pe plata „Transilvani'a“ dela a 2-a aparitiune a ei incóce. (Nr. exh. 299/1883).

— Cartile oferite pentru biblioteca se primescu cu multiamita. Asupra ofertulu de a primi editur'a „Cursulu de literaturã“, comitetulu se va putea pronuncã numai dupa-ce i se va trimitã manuscrutul din cestiune si se voru stabili conditiile din partea auctorulu. „Transilvani'a“ se va trimit pe cãtu mai sunt disponibile exemplare de pe anii trecuti.

133. Corpulu invetiãtorescu alu scólei capitale romane din Resinari se róga a i se trimitã gratuitu pentru bibliotec'a acestei scóle organulu asociatiunei „Transilvani'a“. (Nr. exh. 301/1883).

— Trimiterea fóiei se incuviintãia.

134. Academi'a romana de sciinti'a din Bucuresci trimite 6 fascicule din scrierile sale anumitu din seri'a II tomu VII sectiunea II „Despre uciderea lui Mihaiu-Voda-Vitezulu“ de Nic. Jonescu si „Notiuni generale despre industri'a pigmentelor de depinsu“ de Nicolau Teclu din seri'a II tomu V sectiunea II. „Consideratiuni geologice asupra albiei Dimbovitiei si meteoritulu dela Magina in Transilvani'a“ de Gr. Stefanescu, si „Notitie biografice asupra vietiei si activitatii decedatulu Andreiu Mocioni“ de V. Babesiu; „Consideratiuni relative la studiulu experimentalu alu miscãrei apei in canale descoperite de dr. Spiru Haretu si „Romanii in literatur'a strainã“ de V. Maniu. (Nr. exh. 312/1883).

— Spre sciintia cu multiamita.

135. Secretariulu alu II-lea presenta doue conturi despre 19 fl. v. a. cã taxe facute cu

ocasiunea mutării cancelariei și bibliotecii asociațiunei din locuința veche în cea nouă în casa proprie a asociațiunei. (Nr. exh. 313/1883).

— Spre știința, avisându-se la cassa spre platire sumă de 19 fl. din pozițiunea votată în budgetu pentru spese extraordinare.

136. Maria Turtureanu, eleva la institutul pedagogic din Clusiu și stipendiata a asociațiunei, trimițându atestatul de pe semestrul al II-lea alu an. scol. 1882/3 cu sporiu bunu, se roga a i se acordă stipendiulu și pe an. scol. 1883/4. (Nr. exh. 290/1883).

— Spre știința cu aceea, că cererea se aprobă, atestatul se retrimite.

137. Venindu în vacanța stipendiile folosite până acuma de :

1. Aurelu Popescu, absolventu de școlile reale.
2. George Barsanu, absolventu de școlile comerciale.

3. N. Vecerdea, absolventu de gimnasiu.
4. C. Danila, absolventu de pedagogie.
5. J. Russu, absolventu de pedagogie.
6. Bas. Sangeorsanu, candidatu de professura.
7. C. Ciceiu, farmacistu.
8. G. Gyurco, absolventu de studiile agricole.

9. Juliu Dombradi, absolventu de gimnasiu și anume stipendiulu din fundatiunea Marinoviciu, și fiindu de prezentu neocupate.

10. Unu stipendiu pentru ascultatori de agromie la institutul reg. ung. din Clusiu-Manasturu.

11. Unu stipendiu pentru elevi dela institutul pedagogic de stat din Clusiu.

12. Unu stipendiu pentru tinerii ce aru voi a se perfecționa în vreo arta frumoasă.

13. Doue stipendii pentru perfecționare în vreo meserie de lemnaritu cu preferința pentru tinerii din muntii apuseni.

14. Doue ajutoare pentru meseriasi din fundatiunea Tofaléna.

15. 12 ajutoare pentru sodali și invetiacei dela industri'a mica.

— Se decide scrierea de concursu la aceaste stipendii și ajutoare cu condițiile obicinuite în trecut.

138. Dlu Mateiu Nicola avocat, prin adresă sa de dtto 28 Augustu a. c. ca contribuentu la fondulu academiei romane de drepturi, contesta adunării generale a asociațiunei dreptulu de a se enunția în sensulu votulu majorității din concludusu comitetulu adusu în ședința dela 11 Juliu a. c. în causă a convertirii destinațiunei acelu fond. (Nr. exh. 293/1883).

— Fiindu afacerea decisa prin concludusu adunării generale a asociațiunei în ședința a III-a de datto 31 Augustu p. prot. 47, adresă dlui M. Nicola a devenitu fără obiectu.

139. Acelasi domnu avocat presentat cu dtta 23 Augustu a. c. unu respunsu în causă a afacerii cu lasamintele dupa Avramu Jancu și Joanu Jancu, fără inse a satisface prin elu cererile comitetulu îndreptate către dsa în această afacere, și cere că acestu respunsu se fia publicatu în organulu asociațiunei. (Nr. exh. 271/1883).

— Respunsulu se predă comisiunei esmise în această ședința sub p. 128 pentru cenzurarea articiloru ce se presenta pentru publicarea în organulu asociațiunei.

140. Dlu cassariu Eugen Brote cere incuviințierea comitetulu pentru prevederea localulu în care se pastrădia cassă a asociațiunei, cu usia de feru și cu table de feru la ferestri, precum și pentru unele adaptari mai merunte la localulu cancelariei.

— Cererea se incuviințiedia, avendu a se presentă la timpulu seu raportu documentatu despre executarea acestoru lucrari.

141. Comisiunea esmisa din ședința de dtto 18 Septembrie a. c. pentru primirea cassei și a actelor respective dela fostulu cassariu dlu Constantin Stezariu și predarea lor în grijă noului cassariu dlu Eugen Brote, raportedia că această predare s'a intemplatu la 1 Octobru a. c. aflându se toate în buna ordine. (Nr. exh. 314/1883).

— Spre știința.

Sibiu d. u. s.

Jacobu Bologna m. p.,
v.-presedinte.

Dr. D. P. Bacianu m. p.
secretariu.

Autenticarea acestui processu verbalu se concred dloru: Dunca, Cosma, și Popescu.

S'a cetitu și autenticatu. Sibiu, 23 Oct. 1883.

P. Dunca m. p.

P. Cosma m. p.

J. Popescu m. p.

Sciri diverse.

— (Hymen). Bas. Dengelu și Siarlota Baritiu isi voru serbă cununia lor în 25 Novembrelu st. n. a. c. la 2 ore post-meridiane în biserică gr.-cat. din Micasas'a.

Ospetiulu va fi la casă dlui A. Neagoe proprietariu în locu.

Dorimur junei parechie multi fericiti ani!

— (Debutulu unei artiste romane pe scenă teatrulu de curte din Vien'a). Din parte amica a diariulu nostru, ni se comunica dintr'o scrisore privata, o scire forte inveselitoare pentru ori-ce romanu de ânima, pe care ne grabimur a o comunică și cetitoriloru nostri.

Joi în 22 Oct. a debutatu pe scenă teatrulu de curte din Vien'a ca actritia, dsiora Agata Barsescu de origine din Romani'a. Densa a absolvatu numai în vâră trecuta școlă de dramaturgie dela conservatoriulu din Vien'a, unde la examenulu finalu a obtinutu premiulu celu dintai. Este forte raru și acesta înca probesa talentulu extraordinaru alu artei romane, ca o absolventa a conservatoriulu se fia admisa dintr'odata, a debuta pe scenă teatrulu de curte din Vien'a (Hofburg-theater) care este cea mai mare și cea mai renumita între toate teatrele germane. Dsiora Agata Barsescu va debută în roluri principali, în 3 piese și daca va reusi, despre ce nu mai incapa indoiala, va fi angajata definitivu la acelu teatru.

În onorea debutantei, romanii din Vien'a au datu unu frumos banchetu la hotelulu „Goldenes Lamm“ din Leopoldstadt. În decursulu banchetulu s'au cetitu mai multe telegramme de felicitare și incuragiare pentru juna nostra artista, trimise din Romani'a și Transilvani'a. Pe câtu scimur, s'au trimisu o asemenea telegrama și din partea romaniloru din Sibiu.

Din partene înca felicitamur cu tota caldură pe dsiora Agata Barsescu și i dorimur celu mai stralucitu succesu în cariera sa, pe câtu de sublima pe atâtu și de dificila. Speramur ca densa, nu va uită nici-odata originea sa și ca sosindu momentulu candu o va reclamă scenă romana, se va grabi a urmă acelei chiamari, ori unde o ar fi instrinat sôrtea.

Preturile cerealeloru

și altor obiecte de traiu au fostu la

20 Novembrelu st. n. în Sibiu :

Grâu, dupa cualitati	1 hectolitru fl.	7.60—8.40
Grâu, amestecat	1 „	6.40—7.20
Secara	1 „	4.80—5.20
Papsioliu	1 „	4.80—5.10
Ordiu	1 „	5.—5.30
Ovesu	1 „	2.90—3.30
Cartofi	1 „	1.80—2.20
Mazare	1 „	7.—8.—
Lintu	1 „	9.—10.—
Fasole	1 „	6.—7.—
Lardu (slanina)	50 Kilogram.	74.—76.—
Untura (unsore topita)	50 „	70—72
Carne de vita	1 „	42—44
Oua câte 10	1 „	25—30

Nr. 447/1883.

(187)

Edictu.

Dupace Joanu Ramfu gr.-cat. din Alamaru de 5 ani, si-a parasitu legiuita sa muiere pe Sofia Ramfu nasc. Lomnasiu, gr.-cat. érași din Alamaru, si nu se scie ubicatiunea aceluia, se citedia prin această, ca acela în terminu de unu anu și o di se se presentiedie înaintea subscrisulu foru matrimonialu, că-ci altu-cum processulu divorțialu urditu în contra-i de către numita sa muiere, se va pertractă și decide si în absentia aceluia.

Dela forulu matrimoniale gr.-cat. de I-a instanti'a alu eparchiei protopopeski a Sibiuului.

Sibiu, în 16 Novembrelu 1883.

Joanu Russu,
protopopu.

Cătra toti locuitorii Austro-Ungariei.

Apelu urgente.

Din causă impartiei mostenitoriloru casei mari comerciale Joanu Carolu Kunzschmidt care existase 121 de ani, aceea au decisu în ședința lor din 1 Juniu a. c., ca se dea localitatile cu chiria, éra până atunci se vendia tota proviziunea de marfi numai în pretiulu câtu costa materialulu cruđu, adeca mai pe nimic, numai că se pôta goli și preda localitatile.

Urmatoriele marfuri se mai afla de datu :

4500 camasi de dame din celu mai finu Chiffon*) englezu și cu broderii veritabilu helvetiane, o adevărata broderie de arta, bucat'a cu 1 fl. 50 cr., duzina 16 fl. 50 cr.

1500 corsete de nôpte pentru dame, de aceeași calitate, forte lungi și în tota lungimea cu broderie helvetiane, forte elegante, o pompa pentru fiacare dama 1 fl. 50 cr. duzina 16 fl. 50 cr. Totu de acelea din barchetu bunu 1 fl. 60 cr.

5600 fuste de dame din cea mai fina pensa, gatite cu borduri de metasa veritabilu helvetiana 1 fl. 40 cr., ducina 15 fl. 50 cr. Totu acelea din Creton 1 fl. 50 cr., ducina 16 fl. 50 cr., din filtiu greu 1 fl. 75 cr., din postavulu celu mai finu și celu mai greu, brodate cu cea mai fina lâna în colóre, cu plisé, volants și coltiuri 2 fl. 50 cr.

3560 camasi pentru domni din celu mai finu chiffonu englezu cu peptu inpatratu, netedu sau brodatu în o largime de grumazu dupa placere 1 fl. 50 cr., ducina 16 fl. 50 cr.

1500 ducine garniture pentru masa, de damastu cu desinu în flori, constandu de o fatia de masa și 12 serviette numai 2 fl. 85 cr., necesarie pentru fiacare casa și nespusu de eftine.

2000 ducine de stergare turcesci, gatate și puse în bucati separate, cu borduri rosie și ciucuri lungi, cu puisori lucrati finu și luxos, ducina 3 fl. 75 cr.

2000 bucati marame mari de gutu pentru dame, din lâna cea mai fina de Berlin, în colóriloru ceile mai alese și frumoșe moderne ca: scotiana, turcesca, sura, veneta, alba, négra, rosia, bruna, prestitia etc. etc. 1 fl. 20 cr., ducina 12 fl. 50 cr.

400 Plaids de calatoria forte mari și groșe, facute de panură cea mai grea și cea mai buna dupa mustre elegante engleze ca: suru, negriu, amestecat, cu ciucuri grei și groși; aceste Plaiduri se potu întrebuintia în lungimea și latimea lor ca imbracamente, ca plapona de calatoria, plapona de patu și shawl de dame, dar și dupa o întrebuintare de 20 de ani se mai potu face din acele doue imbracaminti elegante; se potu crucia de totu prin aceste pardesii, mantele de plóe și paletots; cualitatea I mai înainte 15 fl., acuma numai 5 fl. 85 cr., cualitatea II mai înainte 12 fl., acuma numai 4 fl. 85 cr. bucat'a.

300 bucati pensa de casa, 30 coti întregi, celu mai bunu și celu mai greu fabricatu pentru folosulu casei, bucat'a 5 fl. 50 cr. Pretiurile bumbaculu se suie repede, pensa va costa în timpu scurtu pretiu duplu; o comanda grabnica se recomanda adeca la ficine.

500 bucati plapone de patu din cea mai grea metasa shapp de Lyon, veneta, alba, rosia, galbina, bucat'a 4 fl., eftina de miratu.

350 garnituri Gobelin, constandu din doue fine acoperiminte de patu și unulu pentru masa, cu ciucuri de catifa în colóri, lucrute forte frumos, costa o garnitura, adeca toate trei bucatile laolalta, numai 7 fl. 50 cr.

5000 ducine lepedee, fara cusutura de o pensa buna și grea, acomodate pentru celu mai mare patu 1 fl. 35 cr., duzina 15 fl.

Ori-cine cumpara din aceste marfuri în valóre de celu mai pučinu 15 fl. capata ca remuneratiune, adeca gratis, unu orologiu helvetianu din bronz-auriu francesu, lucratu plasticu cu lantiu lungu; pentru amblarea lui regulata se garantedia 2 ani.

Comande pe numerariu (prin asemnatiune postale sau rambursa postale) sunt a se adresa către

Administratiunea moscenitoriloru Rabinowicz,
Vien'a, II Schiffamtsgasse 20.

*) Pensa fina de bumbacu.

(185) 2—3

Minunea industriei

numai 4 florini 50 cr.

unu orologiu-pendulu proviedutu cu patentu c. r., cu mecanismu de sunatu și cu aratatorulu în rama din lemnu de nucu, poleitu finu, cu greutati de bronzu. — Afara de aceste calitati eminente acestu orologiu mai are și acea însusire neplatita că,

c. r. cadranu patentatu luminédia

pe întunerecu cu o lumina violeta forte frumoșă și magica, éra pentru acea lumina intensiva

se garantedia 10 ani.

Acestu orologiu prin preferințele ce are este forte avantajos și se face mai cu seama pentru acea necesariu și forte trebuintios ca acela arata și dilele, ca asupra cifrelor de ora se afla în colóre rosie numeri 1—31, și unu asemene rosii aratatoru arata în fiacare dia datulu, acela nu trebuie se se misca cu mană ca si aratatoru acesta vine în miscare prin mecanismu.

Multe sute de cumperatori cari au vedutu și cumperatu orologiuulu acesta, au fostu că fermecati prin această

eftinatate de necreditu,

precum nici ca s'a mai vedutu.

Afara de această ne tinemur de a nostra datorința, ca se reflectamur pe toti cetitorii, ca de candu exista orologe, ceva asemeni, practicu și necreditu de eftinu nu s'a mai vedutu și pôte ca în o suta de ani — nici nu va mai fi.

Avertisementu.

Fiacare orologiu prin mine tramisu pórta pe cadranu în litere aurite inscriptiunea: „Patent“.

Comande care se voru efectua numai cu rambursa postale sau dupe tramiterea sumei, sunt a se adresa la

F. Schapira,

depôt de orologe ale fabriciei de pendule patentate
Vien'a, II., Schiffamtsgasse 20.

(184) 3—3

Editoru și redactoru responsabile: G. Baritiu.
Tipariulu lui W. Krafft.